

Szerkesztői szállítás
Belső barkaszent 55. szám, hova a
lap szellemi részét illető közlő-
nyek címzendők.
Az értékes cikkek díjaztatnak.
Kéziratok nem adnak vissza.
Előfizetési díj:
Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy hóra 1 „
Megjelenik minden nap, az ünne-
pekét követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, ho-
va az előfizetések s hirdetések
küldendők.
Hirdetési díjak:
Négyezer basabozott garmond sor árából kr.
Helyedij minden hirdetés után 30 kr.
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön
kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetések felvételnek:
Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 32
Haasensteins és Vogelmüllers (Neuer
Markt 11.)
Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsebet-1
9 szám emelet.)

„KELET“

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben pos-
tai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyv-
kereskedésbe küldendők.

A „Kelet“ kiadóhivatala.

Visszatekintés az erdélyi gazdasági egylet közgyűlésére.

Régi vágyam volt együtt látni az erdélyi
részek gazdasági értelmiségét. Sok mivel, tapaszt-
alt, ügybuzgó férfit hozott össze az érdekltség,
kötelesség vagy véletlen. Végre egy szavazásra ke-
rült kérdésnél kiderült, hogy a sokból csakis 30
valóságos tagja az egyletnek. Tehát az erdélyi ter-
ületen lakó 450 egyleti tagból a saját és közér-
dek a részvét, a buzgóság mindössze 30 tagot ho-
zott össze egy évenként egyszer tartatni szokott
közgyűlésre!

Még inkább meglepett, hogy éppen azt a con-
tingenst nem találtam fel ezen helyen, melyet ke-
restem: a vidéki tagokat, a vidéki gazdákat, kik-
nek a vidéken szerzett gazdag tapasztalásai a gaz-
dasági ipart segítő vagy lenyomó körülmények is-
meretei vajmi tanulságos s érdekes tárgyat képez-
hetnék a közgyűlésnek, s kik személyes jelenlétük
által tudhatnák meg leginkább, mikép teljesíti hi-
vatását a központi választmány, s fel- és lefelé azt
teszi-e, mire hivatva van, vagy valami egyebet.

Fokozta meglepetésem az egyleti vagyonról
benyújtott jelentés. Éppen az égből cseppentem le
hallatára. 16 év óta áll fenn ezen egylet, a mig
közelebről még egy munkás társa lépett fel a kü-
llői egyletben, s bár mondhatni az egész nagyobb
birtokosságot tagjai közé számíthatja, évi költség-
vetésébe 4200 frt jövedelemtől nem képes többet
felvenni. Ezen jövedelemből a hivatali személyzet
illetékei, köztelek fentartása, költségei, könyvek, la-
pok, nyomda cím alatt felvett általánokat, ha le-
vonjuk, nagybbszerű, az egész területre kiható vál-
lalkozások kivételére, a mi fenmaradhat, alig számba
vehető csekélység. Pedig a közvetlen szükségek fe-
dezete után következik nyil meg a tevékenységi tér,
azon nagy mező, melyet parlagából nemcsak erköl-

csi befolyások gyakorlása, hanem példányszerű vál-
lalkozások által, serkentés, buzdítás által ki kellene
mindenkép emelni.

Tetőpontját érte el bámulásom, mikor egy ir-
galmatlan szám hallása ütötte meg füleimet; fejéren
fekete számokkal bejegyezve volt olvasható az ok-
adatolt kimutatás, hogy ezen csak szegényes eszkö-
zök felett rendelkezhető egyletnek 10,237 frt hát-
raléka van tagjainál. Egy ötöde vonatlik el tehát
évenként a közvagyonból azon pénzerőnek, melyet
az egylet igazgatósága bizonyosan legörömelebb
fordítva arra, hogy a mezőgazdasági ipar most
egyik, majd másik ágában eszközöljen érezhető len-
dületet.

Kit érjen vád az ilyen mulasztásért? Az egy-
let igazgatóságát, mely a felelősséget tagjainak adott
szavába vetett bizalommal vállalja el? vagy azon
tagjait, kik reményeket s várakozásokat kötnek vá-
lasztottjai buzgóságához és tevékenységéhez, s aztán
bizonyára nem rossz akaratból, de meg nem bocsát-
ható hanyagságból elvonják tőlük a siker eszközeit?

Hallottuk a behajtás sürgetését. Mi ezt végső
eszköznek tartjuk, melyet még a legutolsó esetben
is tartózkodással ajánlanánk. A legnagyobb magyar
által hazánk földre beültetett eszme, az egyesülés
eszmeje, annak termékenyítő hatása annyira elvesz-
tette volna-e vonzerejét fajunkra, hogy annak üd-
vös voltára csak kényszerítés által lehetne emlékeztet-
ni? Nem elvonni az önkényes ajánlatok alapján
létesült egyletektől fennállásuk, működésük életfel-
tételét, hanem a szellemi és anyagi téren hasznos
munkásság által létesíthető minden jó célra egye-
sülni, adott szavunkat beváltani, ettől függ emelke-
désünk, boldogulásunk, népünk üdve, fenmaradása.

Abból, a mit a titkári jelentés az „Erdélyi
Gazda“-ról, ezen gonddal kiállított félhavi lapról
valóban misteriosus modorban elmondott, nem tudok
maiglan is kiokosodni. Annyit láttam, hogy a költ-
ségvetésbe nincs megemlítve, s hogy kevés előfize-
tője van: hogyan bírja tehát a lap kiadásával járó
tetemes költségeket fedezni s magát harmad éve jó
erőben s növekedő tartalommal fentartani? Lesz
neki bizonyosan egy vagy több láthatatlan patro-
nusa. Megjelenése óta tartom s olvastatom falusi
polgártársaimmal, kik alig várják az új számok meg-
jelenését, de nem tudtam reávenni őket, hogy a
község számára is jártassuk. Ilyenek vagyunk mi
magyarok; ha nincs, a mi kell, ki nem fogunk a
panaszból; ha megadná az Isten saját jóvoltából
érdemünk nélkül, akkor nem becsüljük meg, nem
pártoljuk. Tökéletesen egyetérttek abban, hogy az
egylet neve és firmája alatt álló lapot az egylet

tagjainak kellene első helyen járattatni. Még inkább
azzal, hogy a községek egyenként előfizessenek s
olvassák vagy olvassa nekik egy-egy olvasni tudó,
milyen a pap vagy tanító személyében minden köz-
ségben csak megakad. Agrarius országban, mint a
miénk, a kenyér és gazdasági ismeretek s ezeknek
a forrásai a gazd. lapok, ha volna már valahára, a
ki népünknek okos dolgot is verjen a fejébe! Ezek
jobban összeférnek s több hasznot hoznak sok olyan
tápláléknál, a mit nem tud megemészteni sem az, a
ki adja, sem az, a ki veszi.

De azt már bajosan tudom magam is meg-
emészteni, hogy olyan nagy horderejű eszme, —
bár több ízben megpendített — mint a vándorta-
nári intézmény, annyi okos és gondolkodó ember
köztt, a mennyin a gazd. egylet közgyűlésén jelen
voltak, nem talált viszhangra, s nem emelkedett csak
egy árva szó, mely azt tárgyalás alá kívánta volna
bocsátatni. Mekkora feladat vár éppen az erdélyi
részekben a vándor tanárokról, a kik faluról falura
s házról házra járva, vinnék egy-egy üdvös javítás
gondolatát a családokba, a kik tűnnek, szenvednek,
nyomorognak, mert egy jó eszme világát meggyuj-
tani értelmükben, nem akadt még senki, vagy ha
akadt, nem akadt az, ki az ígét megtestesíteni mó-
dot, alkalmat nyújtson. Mily szükséges volna, a
mint mondatott egyik jelentésben, egy vándor ta-
nár, ki a pusztai vidékek befásításával legyen meg-
bizva, olyan területen, hol száz faluba igazi jó ta-
nító alig van tíz, vagy tán ennél is kevesebb, s
ugyanott meg számítható az olvasni s még könnyeb-
ben a gondolkodni tudó ember. Igen is, én azt hi-
szem, hogy egy buzgó vándor tanár csak egyetlen
jó gondolatot ébresztene s fogantatna meg egy hely-
ségben, áldás lenne az, mert minden jó gondolat
méhe a termékenység ezer magvát rejti magában,
ha van, ki a buzgóság melegével s a jó akarat har-
matával megtudja azt termékenyíteni.

Nehogy azonban valaki valami esőkönyös ma-
lecontentusnak, olyan falusi vagy kis városi békét-
lennek tartson, ki a magáén kívül mindenben gán-
csoskodik, őszintén nyilvánitom, hogy én ezen gyű-
lést, mely higgadság s komoly menete tekintetében
példányképe lehetne sok más gyűlésnek, elvégre
teljesen megelégedve, kibékülve hagytam el. Köztet-
széssel s egyértelemmel lett elfogadva s határozattá
emelve a választmány azon indítványa, hogy az év
folyamában Kolozsváron kívül egy tárlattal egybe-
kötött gazdasági tanácskozmány tartatnék. A gyűlés
alatt annyiszor ránczba szedett homlokom kiderült,
ezért az egy jóért minden rosztat elfeledtem.

Ezen határozat magában sok mással felér. Egy

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Magyarország őstörténetéből.

Höke Lajostól.

I.

Történetelőtti korszak.

(Folytatás.)

III. Dácia

A keleti Kárpátok felföldre, az agathirzek és geták
hona, Kr. e. 300 évvel, a történelemben először akkor me-
rült fel, midőn Lysimachus thrák király, ide hódító szán-
dokkal betörvén, a hegyek szorosaiban seregéstől elfogatott,
de a geta király által nagylelkűen elbocsátatott.*) Idő-
számálásnak kezdetén, egy új nevű nép, a dák, egész
Róma alá száguldozott, s becsapásait addig ismételve, mig-
nem Domitianus császár a dák királytól Diurpaneus De-
kebaltól, pénzen vásárolta békét. De azután Traján császár,
Kr. ut. 104 és 106-ban, két hadjáratban Dekebalt ugy-
tönkre verte, hogy a király és hivei, a vesztett csatán két-
ségbe esve magokat megöleék. Traján erre, az egész tarto-
mányt Dácia néven római provinciává tette, s Italiából és

a római birodalom egyéb tartományaiból latin gyarmatok-
kal és kiszolgált katonákkal, kik aztán a dákokkal egybe-
házasodának, benépesítette. Traján e diadalának maig fen-
maradt emlékei: Rómában egy ércoszlop, a csaták ké-
peivel, melyeken a hajdani dákok mai oláh utódára is-
merhetni; Szörénytörnyánál, az aldunai oláh vaskapunál:
a császár hidjának maradványai; Orsova táján egy szikla-
táblába vésett fölírat, és több rendbeli emlékérem. Az új
provincia: parti, közép és tengeri tartományra osz-
tatott; a mai temesi bánóság: Dácia ripensis Erdély:
D. mediterranea; Románia, a feketetengerig: D. ma-
ritima nevet viselt. A dák király székhelye Zarmize-
getusa romjain Ulpea Trajana, a mai Várhely emel-
kedett, s Apulum-Gyulafehérvár, Salina-Torda, Aura-
ria Zalatna stb. jelesb coloniák valának.

Róma számos provinciái közt Dácia volt a legifjabb,
s a legrövidebb ideig, ugymint csak 170 évig tartó: mégis
mindannyi közt az anyaváros iránt a legháladosab; mert
annyi közül csak a régi Dácia oláh népe nevez magát
rumuny v. romának, s a tengeri Dáciát: Romá-
niának. Erdélyben, a Maros déli folyása völgyein alig
van falu, hol római régiségek ne találhatnának a földben,
a kutaknál szerteszórtan, vagy beépítve a házakba. A
Sztrigy völgyén, Várhely környeke: oszlop-szobordarabok,
mozaikművek, egy amphitheatrum s egyéb érdekes leletek
tára; Demsuson, több feliratos kövek darabjaiból egy
egész kis oláh templom épült, Krivádián egy még ép ös-
torony stb. a rómaiak itteni rövid bár, de mozgalmas és
cselekvénydus életére mutat.

A german népek koronkénti áramlata, mely Kr. e.

száz évvel a cimbereket, teutókat Italiába; félszázaddal
utóbb Ariorist hadait: Galliába, majd a vandalokat: Pan-
noniába; a kuadokat, markomannokat: a nyugoti Kárpátok
közé izgatá; a góthokat is a baltitól a feketetenger felé
kényszeríté Kr. ut. 240 év táján. Ez időben a római csá-
szárság, a pártok és katonák laptája, zsibbadt erejével,
fegyelmetlen hadaival nem vala képes Dáciától tova tar-
tani a góthokat. Az Erdély külön vidékein fenmaradt u.
n. ördög árka, tündérek útja, kakasbarázda
sáncok, tán a rómaiak és góthok közti élethalál harcok-
nak, a hanyatlásban óriás vderőt, a kétségbeesés végerő-
feszítését kifejtő római stratégiának maradványai.

(Folytatása követ.)

BIRÓ MÁRTON.

— Elbeszélés. —

Irta Beóthi Zsolt.

(31-ik Folytatás.)

— Nekünk is mindenünk e gyermek, — susogta
Eufrozina, kin ugyanaz a ráncos dereku, szűk, rózsaszín
selyem ruha pompázott, mely előtt ezelőtt számos és szá-
mos évekkal ama bizonyos szerencsétlen helytartótá-
nászi fogalmazó-segéd térdénállva hiába kért meghallgat-
tatást.

— Minden gondolatunk és imádságunk csak az ő
boldogsága, — toldotta meg testvére szavait Eulália, mo-
solygott folytonosan és bizonyára Róza boldogságának ter-
vein merengve, ábrándos szemével a gyertyák lángjába
bámult.

mag, mely dús termésű előfáá nőheti ki magát, egy gazdag erdő forrás felfakasztása, melynek vizeit szabályzott csatornákon szétvezetve, eső és harmat hiányában is jólétet árasztthat el, eszmékkel terhelt hajókat vihet szét az egyleti terület messzi partjaira is. Azt, hogy Kolozsváron kívül is egybevonassék a gazdasági értelmiség, a vidéknek épen a szívéből olvasta ki a közgyűlésen. Kolozsvár ám legyen tudomány, művészet, ipar, kereskedés központja, ha más városok által tul nem szárnyaltatik, nem irigyeljük, sőt őszintén akarjuk, de hogy gazdasági központ legyen állandóan, arra nem tartjuk fekvésénél fogva is hivatottnak; még korszerűbb az indítvány azon ága, mely az egyleti tagok mellett, a keblén kívül álló gazdai értelmiségnek megnyitja a tanácssterem ajtait. Az egész erdélyi terület gazdaértelmisége részesülhet megbízottjai által azon szerencsében, hogy ohajait, kívánságait, sebeit és bajait feltárhassa, s azoknak orvoslásáról tanácskozhassék. A helyiség megválasztásában találkoznunk fog a közgyűlés a közvélemény helyeslésével. A jó, a vendégszerető M.-Vásárhely központi fekvése, vidékének példányszerű gazdasági mezőgazdasági iparának fejlesztése szemlélésnek, tanulmánynak bő anyagot szolgáltatnak. Avagy nem nőhetné-e ki magát ezen tanácskozmány egy ambulans gyűléssé. Egy második nagy gyűléssé az egyletnek, mely minden évben, avagy csak másod évenként tartatnék valamelyik városunkban, közérdekű gazdasági kérdések megvitatása végett?

De hogy az, a mit az elmélet, vagy a szószék rózsaszínben tüntet fel, ne legyen csak a futó csillag fénye, mely nyomtalanul, néha mocsárba hullva alszik el, feltettük a kérdést magunknak: honnan fogja a gazd. egylet a tanácskozmány egybehívásával, tartásával járó tetemes összeget tevő költséget, honnan a tárlati díjakat kiteremteni. Hisz költségvetésében a bevétellel szemben tett kiadások felemésztik egész évi jövedelmét. Legyen szabad szerény véleményünket kimondani, engedessék meg, hogy miután nincs szabály kifogás nélkül, fennebbi nézetünkkel ellenkezésbe jöjjünk, s azt mondhasuk: ezen nagy horderejű cél kivételére ott van a 10,237 frt. hátrálék hajmeresztő összege. Mi hiszszük, hogy a nagy cél indokából lesznek a hátrálékosok közt, kik sietni fognak tartozásuknak eleget tenni, s ha nem lennének, a makacs morosusok ellen a kényszerítést is foganatba venném.

Csak egyetlen egy ehhez hasonló hatású ilyen nagy horderejű határozatot hozzon évenként a gazdasági egylet, s bár messzecke lakom Kolozsvártól, ígérem, hogy közgyűléseiről el nem maradok. **Vidéki.**

BELFÖLD.

Maros-Ludas, ápril 28. 1871.

Miután e becses lapban szellőztetett s ajánlatot legelőbb, a Maros folyónak itteni áthidalatát, s egy a mezőség nagy részének, továbbá Alsófehérmegye a Küküllő s Maros mentében, egy Aranyosvidéke tekintélyes részeinek az ide való vasuti indóházzal való könnyebb érintkezése, sietek az érdekeltek megnyugtására, s úgy hiszem öröme közreadni, mennyiben járt el az e tárgyban, innen köz-

Ó méltósága folytatta udvariasságát ó méltóságai-
kal és e méltóságos udvariasságát valóssággal igen unalmas volt. Rózával azalatt Aladár gróf azokról a dolgokról beszélgetett, melyeket én tanítottam neki.

— Valóban igen jól tette kisasszony, hogy ennyi szorgalmat fordított e dolgok megtanulására, melyeknek különben a gyakorlati életben igen kevés értékük van. Azonban ma divat, hogy mindenki kifűző hazafinak, vagy honleányának mutassa magát és megszerezze magának mindazt, a mi szükséges arra, hogy az emberek el is higgyék róla azt.

Róza megütődve tekintett szomszédjára.

— Divatnak mondá gróf ur? — szólott, én úgy halottam, hogy ez kötelesség.

— Kitől?

— Bíró ur mindig így emlékezett róla.

— A mint tekintjük a dolgot, kisasszony. Kötelesség mindenesetre, hanem magunk iránt. Ha a nagy világban akarunk élni.

— De szükséges-e az?

— Hallgasson ki, kérem, kisasszony. Ha szerepre vágyunk, vagy csak nyugalom után ohajtunk, mind a két esetben olyan kötelességünk, melynek teljesítése föltétele megélhetésünknek, hogy hódoljunk annak a láthatatlan zsarnoknak, ki ezerszer hal meg és ezer alakban tamad fel újra, ezer hamis névvel csalja az embereket; de a kik jobban ismerik az életet, azonnal ráismernek és jól tudják, hogy igazi neve: divat.

— Valóban gróf ur, — mondám, kissé merész gondolatnak tartom oly léha alapokra vinni vissza annyi szívnek legszentebb álmát és érzelmeit. Ki tagadja gyar-

ló s Novák Ede személyében Pestre a közlekedési miniszter ó excellenciájához menesztett küldöttség.

A küldöttség id. gróf Bethlen János ur által vezetve e hó 22-kén — miután a gróf ur az ügyet megismertette, és az e tárgyban több helybeli s vidéki aláírásokkal ellátott folyamodványt átnyújtotta — közlekedésügyi miniszter Gorove István urtól a következő választ nyerte: „Miután ezen hid által több érdek van érintve, azonnal intézkedni fogok Torda- és Alsófehérmegye főispánjai, továbbá a keleti vasuti társulat igazgatója által, hogy ezek egy megbízott, a kormány pedig egy általam kinevezendő biztos által képviselve legyenek, mely megbízottságnak feladata lesz ezen ügyet tanulmányozva, egy tervezetet kizsiteni és kiegyezkedni, hogy melyik factor mennyiben fog a hidépítésben részt venni; az állam szívesen s tévé-keny részt fog az építésben venni, de magára az egész terület nem vállalhatja miután még más ilyeszerű kiadásai vannak, és a költségvetés, azokat nem bírja el, végre magunk lévén az állam, minden ilyeszerű kiadás csak reánk esik vissza, a mit kerülni lehetőleg igyekeznünk kell; kérem azért az ügynek népszerűsége s pártolást az illető vidék részéről is szerezni.”

Ugy hiszem, hogy ezen nevezetes ügy egyelőre elég megnyugtató stádiumba jutott; az illetőken van most a sor igyekezni, hogy e kérdés el ne ejtessék, vagy hosszúra ne nyuljon. Tudom, hogy hivatottabb egyének fognak az összeülő bizottságba részt venni, hogysen én képes lennék azoknak előleges tanácsokat osztogatni, mindazonáltal úgy gondolom, hogy szerénytelenséget nem követek el, ha egyéni nézetemet fejezem ki, miként lehetne a hidat gyorsabban és olcsóbban felépíteni; ugyanis én azt hiszem, ha az állam adná a pénzt, a vasuti társulat, mint az állam után legérdekeltebb factor az öt marosi vasuti hídól megmaradó anyagokat, szerszámot u. m. czövek-verő berbécseket és a mesteremberi munkát, végre pedig a két vármegyéből érdekelt, ide legközelebb fekvő falvak a gyalog- és szekér-napszámokat és a földmunkát, úgy egyik sem lenne túlterhelve, hanem aránylag egyformán, és a cél hamar elérhető lenne.

A fennírtott pesti utazásunk még egy más öröndetes hírrel van egybekötve, helységünk s idővel talán vidékünk néve is annyiban, a mennyiben a helybeli felekezeti-nélsküli iskola számára gróf Andrassy Gyuláné, született gróf Kendeffy Katalin ó nagysága az iskolaszék nevében átnyújtott folyamodvány következtében megígérte, hogy egy telket fog az iskolának ajándékozni. Miután az idevaló községi iskola s megyei iskola-tanács által polgári iskolává való felemelésére van a közoktatási miniszteriumnak felajánlva és ez biztos kilátásba van helyezve, gondolom, hogy a vidéken is csak örülnek a grófné nemes tettén és csatlakoznak azon szíves éljenhez, melyet hiszem mindnyáján őszintén hangoztatunk a nemes grófnőre és nagyra becsült családjára, e becses lap útján is.

Hantz Pál.

Sepsi-Szent-György, április 23.

Miután a „Kelet“ apr. 12- és 14-ikéről kelt számaiban Nagy Sándor és Szentiványi György urak által a mártius 10- és 11-én tartott háromszéki bizottmány gyűléséről küldött tudósítása élesen megtámadtatott, hitele fenntartása, és nehogy hallgatásom által Szentiványi György ur beismerést magyarázhasson, azon meggyőződésben, hogy a szerkesztő ur a részrehajlatlanság elvével fogva éppen a Deák-párt érdekében tudósítótól sem tagadandja meg azon önvédelmi jogot, mit a czáfolatnak megadott, igazolásomat a következendőkben kívánom megtenni.

N. S. ur ugylátszik zokon vette, hogy az interpellációk nem legelőbb olvastattak föl és tárgyalattak, de a szabályok értelmében a kormányrendeletek levén mindegyik előt felolvasandók, rögtönözve és egyoldalulag a tárgyalási rendet megváltoztatni jogában nem állott. N. S. urnak azon nyilatkozata pedig, hogy az új belügynek küldött felirat tárgyalásánál az elnök a kisebbség vélemény-

lóságunk és hiúságunk rettenetes fokát? De nem kellene-e kétségbeesnünk, ha egyszer minden igyekezetünk, minden érzésünk, minden eszménk szülőjeül, melyek által nemesebbnek érezzük és képzeljük magunkat, gyalogságunkat bizonyítják be előttünk. Talán még sem mindenki hódol a divatnak és nem mind divat az, a minek hódolunk.

— Igaza van, Márton, igaza van, — mondá sebesen Róza és székét izgatottan huzogatta a sima padlón.

Én nem tudom, honan vettem bátorságot ellenvetéseim elmondására. Mindig oly félenk és együgyű voltam s nálam magasabban állóknak talán életemben sohasem mondtam ellent. De e léha szavakra elfutotta arczomat a vér és nem tudtam visszatartani magamat, hogy védelmére ne keljek egy makacs, daczos, meggondolatlan, de jó, tiszta és szerető szívnek, melynek mogrontására ejtetek azok. Én védelmeztem e szívet, nem magamnak, — oh istenem, hogyan gondolhattam volna arra! — csak másoknak, mindenkinek, a kik szerették és boldognak akarták látni. Bár a gróf ur nem méltatta válasza szavaimat és csupán egy hideg fejbiléntessel adta tudtomra, hogy hallotta azokat; de nem velem beszél, én valék a győztes.

Róza nam nyughatott még meg, egy kis szünet után újra kezdte:

— Divat? Tehát a szalagok és érzelmeink egy hatalom alatt állnak ön szerint? Hát oly kevéssé különbözik az egymástól, mikor érzéseink változnak és mikor ruhánk vörös csokra helyére kéket tehetünk?

Mindig jobban neki pirulva szólt; de a gróf csak egyenlő nyugalommal felelt és egyáltalán nem lehetett ki-
venni, hogy óralánczára van-e több gondja, melyet két

nyét enuntialta, csak annyiban való, hogy az enuntiató ellen felszólalások történtek és egy baloldali tag individualis szavazást követelt, mire az elnök a gyűlést arra figyelmeztetvén, hogy a jelen esetben nem udvarias az ily eljárás, a szavazást követelő urat a szabályok értelmében tiz tag névsornak bétértjesztésére utasította, mi elmaradván, az enuntiató érvényre emelkedett.

Hogy N. S. urnak ez nem tetszett, értem, miután Sz. Gy. és Gy. J. urak is csak jegyzőkönyvileg kívánták pártolásukat kifejeztetni. Ezen eljárásból, valamint N. S. urnak nyilatkozatából, miszerént „Háromszéken a szabad-
elvű Deák-párt az ellenzék, a főkirálybíró ellen, és a baloldaliak a megye kormány-pártja“ kitűnik, minthogy a főtiszt ur mindég a Deák-párt elvei és a magas kormányrendeletek értelmében járt el, hogy az ugynevezett szabad-
elvűek, kik alatt csak Sz. Gy. és Gy. J. urak érthetők, kikkel a háromszéki Deák-párt át lévén hatva feladatának magasztasságától, soha se identificálta magát, nagy hazánkfia neve alatt saját személyes érdekeiket hajhászták.

Azon körülmény pedig, hogy a baloldaliak is pártolják a megye kormányát, épen a főtiszt urnak ildomos és tapintatos, nem pedig részrehajló vagy hatalmaskodó eljárásáról tesz bizonyosságot.

Hasonló valótlán állítás az is, mintha a főtiszt ur Thury Gergely urat a követi választásnál pártolta volna, mire ürügyet az armánykodóknak az szolgálattott, hogy a főtiszt ur tartván a komolyabb rendtelenségektől, a választást két helyre tűzte ki.

Hogy az interpellációkat tüzetesen nem említettem fel, annak tulajdonítható, hogy azok részint valótlannak bizonyultak, részint pedig a szükséges intézkedés az illetőkre nézve megtétetett.

Attérve Sz. Gy. ur czáfolatára, mindenek előtt gyanúsításaira megjegyezni kívánom, miszerént oly tudósítás, mely a szerző neve alatt küldetik, titokszerűnek nem mondható, titokszerű csak az armány, melyet Sz. Gy. ur üz, és hogy tudósításom célja nem egyéb, mint a történetek hü leírása, holott Sz. Gy. urnak ezekkel ellenkezőleg, méltatlan gyanúsításokról és rabulisticus elferditésekről tanuskodnak.

Azon állítása is Sz. Gy. urnak, hogy a főtiszt ur csak jegyzőkönyvileg akarta báró Eötvös-embéket megörökíttetni, úgy leend hü, ha hozzá adatik: „és a megye kebelében tervezett tanintézeteket foganatosítjuk,“ hogy Sz. Gy. urnak indítványát a pénzügyítés és részvétíratra nézve nem említettem, egyszerű oka az, mert a tárgyról csak általánosságban írtam.

Mi azon ellenvetést illeti, hogy a sorozási visszaélésekre nem a bizottmány nevezett bizottságot, hanem a tisztségre bizott, kinyomoztatása czáfolatol nem igényel, mert a tárgy érdemére különbséget nem tesz, akár a bizottmány, akár a tisztség küldi ki a nyomozó bizottságot. (?)

A mi pedig a főjegyző ellen intézett interpelláció tárgyalásánál történetre vonatkozik, hogy nem provocatam Sz. Gy. urat, hanem kiméltem, bizonyítja az, hogy arról csak általánosságban tettem említést, mert hogy Sz. Gy. és Gy. J. urak voltak előidézők, azt tények tanusítják. Vagy nem az elnöki méltóságot és a szabályokat sértő eljárás oly tárgyért, miről az elnök nem is tudott, és akkor, midőn már befejezetett, ellene támadást intézni és azt nyilatkoztatni, hogy ennek is ő okozója? vagy nem illemsértő méltatlankodás, a mit Gy. J. ur tett, az általános ingerültséget még kiméletlenséggel tetőzni? És Sz. Gy. ur szól provocatőről? Ki a gyűlésben és hírlapi cikkeiben mindenkit vádol és gyanúsít és köztiszteltben álló főtisztunket, ki hosszas, ernyedetlen buzgalmu szolgálattja által a közhaza és a magas kormány elismerését érdemelte ki, 15 évige megyében, mint al- és főkirálybíró folytatott fedhetetlen hivataloskodása után méltatlan feladásokkal, gyanúsításokkal bántalmazza!!

Lehet-e megütközni, ha ily méltatlanságok után a főtiszt ur keserű, de nem kiméletlen, a mint Sz. Gy. ur állítja, szavakra fakadott, annál inkább, midőn ezen mélt-

ujjával mesterségesen kötözött össze és oldott szét a nélkül, hogy oda tekintene, vagy arra, a mit válaszolni készül.

— Értsen meg jól, kisasszony. A divat egy; de ezer alakban jön elénk. Meg van divatjuk a koroknak, meg a nemzedékeknek, meg az esztendőeknek, meg a saisonoknak. Uralja az ember belsejét és külsejét, gondolkodását és izlését egyaránt.

— Hát meggyőződésünk, gróf ur? — vágta izgatottan szavába, hogy ne kerülhesse ki a feleletet.

— Gondoljon arra, hogy hódolunk a divatnak nem mindig öntudatos és maga megfélelhet a kérdésre, melyet jól vetett. (E szavak nekem szóltak; de Aladár gróf egy pillanatra sem tekintett rám, hanem úgy beszélt, mintha Róza kérdezte volna) Valóban kisasszony, érzéseink nem állnak kívül a divat birodalmán. Egyébiránt igen különös, hogy annak szabadságát védelmezik az emberek, melynek rabjai. Mintha nem jobban esnénk tudnunk, hogy ezek csak addig uralkodnak fölöttünk, a mig egy magasabb hatalomnak tetszeni fog. Nem más-e, mint divat, bizonyos korban szerelmesnek lenni és ebből bizonyos korban kijózanulni!

— Hó gróf ur meg van czáfolva! — kiáltot Róza, fölugrott székéről és tapsolt. Egy kis kék szalag, melylyel játszott, e pillanathban leest kezéből. A gróf, kinek oly nagy örömmel jelentették be, hogy azonnal tönkre lesz téve egész bölcsesége, nyugodtan hajlott le a szalagért és adta át Rózáknak.

(Folyt. köv.)

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, május 1. 9 ó. 10 p. d. e.
Érkezett: május 1. 10 ó. 5 p. d. e.

Issy erődben a laktanyát halomra lövik. Issyben a parkot, kastélyt, temetőt 8 ágyúval a versaillesiak két dandára elfoglalta. Issy erő bevételé közel várható.

A szabadkőművesek képviselőinek Thiers azt válaszolta, hogy Franciaország nem kapitulálhat a lázadók előtt.

Franciaország képviselője Rómában kijelenté, hogy Franciaország jelenleg semmit sem tehet a pápáért.

A déli erődök elhagytak. Dombrowsky főhadiszállása Lamuetteben van.

A napoleonisták mondják, hogy Mac-Mahon összeköttetésben áll Napoleonnal.

Elviszik-e a Victoriát Kolozsvárról Pestre!

Tekintetes szerkesztő ur!

Kétszer hozatik már becses lapjában (a „Kelet“ ápril 19 és 28-diki számában) személyemmel kapcsolatba azon csak izgató hír, hogy a Victoria biztosító társaságot elviszik Kolozsvárról Pestre. Tekintetes szerkesztő ur megígérte, hogy az ellenvéleménynek is meg fogja nyitni becses lapját, azért kérem soraim felvételét.

A kérdéses cikk írója, a hírterjesztő, egyiksem nevezte meg magát. Azért nem ereszkedem vele polemikába és nem fejtetem, hogy kinek miféle köz- vagy személyes érdekből lehet így épen közgyűlés előtt szüksége az efféle izgató hírek terjesztésére. A névtelenség ugy is magán hordja már, a gyanus eredet bélyegét. De az ügy érdekében, állásomból folyó kötelességemnek tartom kijelenteni azt, miszerint abban a meggyőződésben vagyok, hogy a társaság az egész részvényes közönségé, semmi szín alatt sem pedig egyes egyéneké vagy családoké; és azt, hogy a részvényes közönség a maga érdekét előmozdítani jogosítva legyen, a társaság ügyének fejlesztésére és ellenőrzésére célszerű módon befolyhasson, meggyőződésből pártolom.

Hogy e tekintetben azon mód, melyet az ápril 25-diki választmányi gyűlés Pestre nézve elfogadott, elég helyes, azt az bizonyítja, miszerint azt, nem mint a névtelen ur állítja, egy kis többség, hanem tíz szavazat négy ellenében fogadta el. A tíz szavazat következő választmányi tag uraké volt: gróf Eszterházy Kálmán, Bíró Pál, Korbuly Bogdán, Hajós János, Simon Elek, Póch József Velits Károly, Stein János, Papp Miklós, Krémer Ferencz. A kisebbségi négy szavazatot következő urak adták: Patáky Sándor, Folly Mihály, Bogdán István, Máday János. Azt hiszem, hogy a többséget képviselő tíz egyén, mind értelmiséget, mind tisztá jó akaratot illetőleg valóban a köztudalom előtt is bátran megemlékezik a kisebbséget képező négy egyének különben szintén ismert jóakarátával és értelmiségevel.

Egyébiránt az ügy felett majd a közgyűlésen a részvényes közönség maga fog itélni, hol a kivitelt az összes részvényesek kétharmadának jelentése, s ebből a többség beleegyezése fog kívántatni, hogy az megtörténhessék. Ha legalább kétharmad jelen nem lesz, vagy annak többsége azon vélemény mellett nem szavaz, melyet most a választmány nem kis, hanem a nevezett 4 ellenében, 10 szavazatos nagy többsége helyesel és ajánl, akkor természetesen az nem fog megtörténni, bármily célszerű legyen is az társaságunk és egész részvényes közönségünk érdekére; mert minden esetre a többség akaratára határoz.

Én magam részéről az izgató hír főkérdésének csak annyit mondhatok, hogy előbb leköszönök vezérigazgatói állomásomról, mint azon törekvés vezére vagy eszköze legyek, hogy a társaságnak az egész üzletre kiterjedő főigazgatása Kolozsvárról elvittessék, teljes tisztelettel maradván. Kolozsvárt, 1871 ápril 24-én.

Galgóczy Károly
a Victoria biztosító társaság
vezérigazgatója.

NAPI HIREK.

A képviselőháznak ápril 29-én tartott gyűlése elnök legelőbb bemutatta a marosvásárhelyi honvédszázalóalj meghívó levelét a május 7-én tartandó zászlószentelésre; azután Deák Ferencz bemutatta a pesti kereskedőifjak kérvényét, melyben egy országos kereskedelmi akadémia felállítását kéri. — Dietrich Ignác interpellációt intéz az igazságügy-ministerhez, hogy a bíróságok rendezését szándékozik-e még a jelen országgyűlés tartama alatt végrehajtani, s minő eljárást fog követni a bírák kinevezésénél? — Gorove István minister a fumei kikötő és a gömöri vasút kiépítésére vonatkozó javaslatokat mutatta be. Szlávay minister pedig a perui, chili, uruguayi és argentinai köztársaságokkal kötött hajózási s barátsági szerződéseket terjeszti elő; az előterjesztés derűltséget okozott. — Tisza Kálmán és társainak javaslata a telepítvényesekről az osztályokhoz utasított. Végül elnök jelenti, hogy a legközelebbi ülés kedden lesz, s ebben a többi közt a pénzügyi bizottság véleménye is előkerül egy új országház építése iránt.

Maros-Vásárhely városa az ottani honvéd-zászló felszentelési ünnepélyének költségeit maga hordozza; katonai zenekart, 40 főből álló lovag katonaságot vitet, diszlakomát rendez sat. Vendégeül meghívta az országgyűlés

*) Tagadjuk; legtekintélyesebb munkatársaink; majdnem az összes angol lapirodalom, a Pester Lloyd, a Reform, a Pesti Napló eljárásukkal folyton tagadják az állítást. Szerk.

mindkét házát, József főherceget, a ministeriumokat sat. Szóval a derék székel város magához méltólag üli e szép nemzeti ünnepélyt!

Marosszék iskolatanácsának, írja a „Sz. H.“, igen érdekes ülése volt ápr. hó 13 án, érdekessé tette azt tanfelügyelő Filep Albert ur által az elemi és felső népiskolák iránt előterjesztett javaslat. Az elsőre, az elemi népiskolákra nézve javaslatba hozatik: hogy egymáshoz közel fekvő oly községekből, melyek egymástól egy negyed mérföldnél nem fekszenek távolabb s önmerejükön iskolájukat nem képesek javítani, alakítsanak iskolacsoportozatot, ilyen csoportozat ajánlatik 19, magokba foglalván 50 községet. A másodikra: a felső népiskolákra 5 felső népiskola hozatik javaslatba, tekintettel mindegyiknél vidéke lakóinak életfoglalkozására, ugyanis 1) A makfalvi, minthogy ezen vidék lakói, egy primitív állapotban levő iparral és kereskedelemmel foglalkoznak, egybekötve műipari szakosztálylyal. 2) A luka ilenczfalvi, egybekötve konyhakertészettel. 3) A ny.-szeredai, egybekötve szőlőszeti és gyümölcsészeti szakosztálylyal. 4) A m.-bándi gazdasági szakosztálylyal. 5) A hódosi, szalmaszövőtek készítésével és csipkefonással. A tanfelügyelő ur tapintatossága és erélye remélünk engedni, hogy ezen gyakorlatilag is helyesen felfogott üdvös kezdeményezés, mielőbb meg is fog testesülni.

Gr. Bánffy Béla szintén tudatja lapunkkal, hogy minapi részünkről is fentartással közölt hírnök rávonatkozó része sem való, miután ő nem tagja a kolozsvár-kocsárdi vonatrészi kiépítésére alakult consortiumnak.

B. Bánffy Dániel Doboka-megye főispánja a megye folyó évi második évnegyedes bizottsági gyűlését május hó 12-dikére tűzte ki. A gyűlés tárgyai lesznek: a múlt évi rendes utolsó évnegyedes gyűlés óta leérkezett szentesített törvények kihirdetése, felsőbb rendeletek, átiratok s egyéb kebl tárgyak elintézése, ez utóbbiak között egy törvényeszközi ülnök, egy törvényeszközi és egy közgazgatási aljegyző, valamint a már felállított Szék városi, és közelebről felállítannó dobokamegyei telekkönyvi hatóság tagjainak választása.

A m.-vásárhelyi ág. h. evang. egyház előljárósága köszönetet szavaz a sz.-régeni első tulajkereskedő társulatnak azon, részben deszkával és lécczel terhelt tiz fertály tulajért, melylyel a társulat az egyház most építendő népiskola-házának fölségeléséhez járult. Előismerésre méltó tett!

Ceresa jutalmára, Brenner Jenny k. a. utolsó fölléptéül, mult szombaton Luciát hallottuk. A ház minden zugában megtelt s többször zajosan tapsolá mind a jutalmazottat, mind a vendéget, kik egész lelkesedéssel tölték be szerepeiket.

Kövesdi Gyula, Marosszék törvényeszközi alügyésze, m. h. 26-án, tüdővész következtében meghalt, élte 28-ik évében. A tevékeny ifju élet ily kora kimulta méltó részvételt kelt azok szívében, kik az elköltözöttet ismerték.

Cassanova asszony, a híres oroszlanyszelidítő nő, most Maros-Vásárhelyt mulat, hol egyik oroszlanja (Batavia) három egésséges kölyökkel betegedett le.

A 25-ös bizottság az első foku bíróságok fizetéseit — a vidéki tagokra nézve — a következő számokban állapodott meg: Elnökök 2400 ft. fizetés és szállásbér 300 ft. Ülnöki fizetés 1500 ft, szállásbér 200 ft. Jegyzők fizetése fokozatosan 1000 ft és 800 ft, egyiránt 150 forint lakpénzzel. Irodagazgató 1000 ft. és 900 ft. fizetéssel, 150 ft lakpénz. Irodatiszt 700 ft fizetés, illetőleg 600 ft. s 100 ft lakpénz. Irnok 500 és 400 forint fizetés s 100 forint lakpénz. Telekkönyvezető 1200, 1000 és 800 ft fizetés, lakpénz 200 ft. Segéd telekkönyvezető 700 és 600 ft fizetés, lakpénz 100 ft. Fogházi orvosok általányul a tervezett ötvenezer forint elfogadtatott, hat kerületi orvosé 12,000 ft, fogházi lelkészek 7000 ft. általánya szintén elfogadtatott. Fogházfelügyelő fizetése 500 ft. Szolgafizetése 300 ft fizetés, 40 ft szállásbér. Szolgasegéd 240 ft fizetés és 40 ft lakbér. Rabfelügyelő fizetése 300 ft fizetés és 40 ft lakbér. Egy ór fizetése 240 ft, lakbér pedig 40 ft. Szolga, szolgasegéd, rabfelügyelő és ór ezenfelül ruházatra kap 50 frtot. Király ügyész fizetése 1500, 300 és 200 ft; alügyész 1000 ft fizetése, 200 ft tiszti pótlék és 200 ft lakpénz; irnoké 500 ft és 100 ft. Járásbíró fizetése, 1500 ft fizetés és 200 ft lakpénz; aljárásbíró 1000 ft fizetés 200 lakbér; irnok 500 ft fizetés és 150 ft lakpénz. Szolga fizetése 240 ft fizetés és 40 ft lakbér. Egy ór fizetése egyaránt itt is 240 és 40 ft lakbér. Ezeken felül szolga és ór 50 frtot kap ruházatra.

Liphard, miként már jelentettük, városunkba érkezett és négylábu szereplőivel a redouteban fog előadásokat rendezni. A brassói és szebeni lapok nagyon magasztalják Liphard ponyjainak, kutyáinak, majmainak és különösen egy angora-kecskéjének idomítását.

Bernád József, bilaki birtokos mult hó 23-dikán élete 67-ik évében meghalt. Az elhunyt széles körökben ismeretes jó mező gazda volt. Halálát a bánatos özvegye s leányán (Hatfaludi Károlynén) kívül számos szegény siratja, kikkel az életben sok jót tett. Legyen könnyű neki a föld!

A keleti vasúton az egeres s hunyadi állomás között az ugynevezett Fleischacker-töltés szombaton viradóra leszakadt, szerencsétlenség nem történt ugyan, mert épen akkor nem ment arra a vonat. A személy-szállítás és posta-menet műszer fennakadva: csak a nagyobb terhek szállítása marad el egy időre. Egy hét mulva az egész pálya helyreállítatik.

A koldulás városunkban nagyon kezd elharapódzni szombaton a csak 42 ölnyi hosszú színházutcában öt koldus foglalt el állást. Nem lehetne-e ezen segíteni?

Eötvös-ünnep Berlinben. A berlini magyar egyet ünnepélyt rendezett az elhunyt minister és jeles író emlékére. Dr. Nascher Eötvösnek egyik általa fordított költeményét, a „Végrendeletet“—et szavalta el, két másik tagja az egyletnek b. Eötvös érdemeiről beszélt. Az ünnepélyen a berliniek közül is többen voltak jelen.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

tatlanságok oly egyének által követetnek el, kik közigazgatási uton mind a bizottmány, mind a magas miniszterium által már megrovattak, és kik kivételes állásba helyezvén magukat, az illem és lovagiasság szabályánál fogva feleletre sem vonhatók.

Kérdezhetné valaki és méltán, mi az oka ezen méltatlankodásoknak, miután a mint a gyűlésben a főtiszt ur kinyilatkoztatta, feleletében Sz. Gy. urnak arra alkalmat nem adott soha. Nem egyéb, mint társalkodási szenvedély, mely már betegséggé fajult vagy a multban elveszett népszerűségnek, tekintélynek a főtiszt ur ellen, a megsértett szabadság ürügye alatt folytatott kötekedés általi visszanyerése, pedig ezen ut nem vezet a paradicsomba.

Végre megjegyzendőnek tartom, hogy harmadik nap gyűlést nem lehetett tartani, mert nem lett volna kivel tartani, miből kitűnik, hogy tudósításomban nem vádaskodtam, csak az igazat állítottam.

Csabai László.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, április 30.

(s.) Páris az utca- és torlaszharcz előestéjén áll, s ugyilatszik rendithetlennül el van tökéve körömszakadtáig harcolni Versailles-sal. A torlaszokat százával építik, s hogy a versaillesiak elkeseredett ellenállásra fognak találni, mutatja az is, hogy a torlaszokat nem építik hebeburgyán, ideiglenes célra, járdakövekből, butorokból, omnibusokból, hanem árkok és aknák által biztosított földsánczokkal; citadellává alakítja át a Tuillériák palotáját s a terrassera két ágyúteget állít föl.

Hanem mindezen erőlködések és nagy készülődések nem akadályozzák a poroszokat, hogy föl ne szólítsák a foederalistákat Saint-Quen odahagyására, a mit ezek meg is cselekesznek. Most már arról is van szó, hogy a poroszok Fontainebleaut is megszállják.

Thiers megfelelőleg tegnap kibocsátott körsürgönyében foglalt állításának, erősen löveti Vanyes és Issy erődöket. Az Issy erődön már jelentékeny rés is van ütte s a versaillesiak azon reményben ringatják magokat, hogy ezen erőd nemsokára kezdőbe kerül.

Páris ágyuztatása, mint egy távirat jelenti, oly rossz benyomást tett még azokra is, kik addig a commune elenei voltak, hogy közülök számosan az insurgensek mellé állottak.

A porosz kabinet a konferenciái események folytán kijelenté, hogy, ha a különbözettek nem fognának lehető hamar kiegyenlítettetni, az elfoglalt departamentokban a francia kezelő-hivatalnokokat leteszi s németek által helyettesíti. Kerátry prefekt Toulouseban a nemzetőrséget lefegyverezni akarta, de ellenállásra talált; a város torlaszoktól van ellepve. — A „Mot de l'Ordre“ írja: a Vaieren-erődben lázongás ütött ki; tengerészek beszőgezték az ágyukat. A commune egy jelentése mondja: Páris hosszú időre el van látva élelmiszerekkel, s a közönség védeve minden spekuláció és szükség elől. — A hatósági tanács tagjainak egy kibocsátványa kimondja a 19—40 éves emberek katonakötelezettségét, ellenkező esetben haditörvényszék fogván fölöttök itélni. — A commune fogadta a párisi szabadkőművesek küldöttségét, a mely a versaillesi kormány ellen nyilatkozott. — A párisi szabadkőművesek egy fölhívást intéznek a vidék szabadkőműveseihez, hogy lépjenek föl Thiers politikája ellen. — A „Mot d'Ordre“ jelenti, hogy Toulouseban lázadás dühöng.

A déli erődök, s különösen a tűzerek sokat szenvedtek a 26-diki bombázás által. A versaillesiak gránátai az erődökre csaptak le s rombolásokat okoztak a kazematákban. — A „Mot d'ordre“ írja, hogy a föderáltak a déli erődöket légbe fogják röpíteni. A felkelők tüzelése elhallgattatta a versaillesiak meudoni ágyuit.

A commune hirei jelentik, hogy a 195. zászlóalj elfoglalta a Neuillyben, a Rue de Peronet-n fekvő torlaszt; a Port de Maillot ágyuit a versaillesiak Courbevoibe-ben fölállított ágyui demontirozták. A commune tegnap titkos ülést tartott.

A commune hivatalos lapja jelenti, hogy az északi, keleti, orleansi és lyoni vaspályák köteleztettek hátralékban levő több milliányi adókat 48 óra alatt lefizetni. — A commune tegnap üléseben Meillet azt mondta, hogy ő jó forrásból értesülve van, miszerint Versaillesban lépések tettek, hogy Párisnak háborúviselés elismerése szereztessék meg. A commune egy kibocsátványa elrendeli a Breda-templom lerombolását, minthogy az inszultáció az 1848-ki fölkelőkre nézve.

Egy berlini távirat szerint Bismarck utasította Fabricet, hogy ez követelje a communetól a jogtalanul letartóztatott párisi érsek szabadon bocsátását azon fenyegetéssel, hogy ha a commune ezt önként tenni nem akarná, akkor a német tábornok erőhatalommal szabadjtja ki az érseket. Hírlík, hogy a császárt e lépésre a német püspökök (Ledechowsky és Ketteler) bírták rá.

Az angol alsóházban Enfield bejelenti, hogy a washingtoni nemzetközi bizottság még nem írta alá az egyezményt. Gladstone azon előterjesztést teszi, hogy a kormány a kincstárnok által a deficit fedezésére javaslatba hozott rendszabályokat visszavonja s e helyett a jövődelmi adónak minden font sterling után egy pence-el való felemelést indítványozza.

Migliorati csakugyan megszűnik müncheni olasz követ lenni, mert visszahivatása egy müncheni sürgöny szerint bevégzett tény, a miuek oka híhetőleg azon összeütközés, mely közte és a porosz követ Westberze báró közt komoly színezetet öltött.

A Vatikán ugy látszik engedni akar mégis csak valamit a „non possumus“-ból. Rómából ápril 28-ról ugyanis azt a hírt vesszük, hogy a pápa kedvezően fogadta Amato bibornok ajánlatát, mely Flórencz és Róma közti kiegyezést kísérti meg.

HIVATALOS.

340. t. 194. 1871

(154)

2-3

Pályázat.

A kolozsmonostori római katolikus alapítványi uradalomnál meg-
üritült erdőszi állomás, melyhez évi 400 frt. rendes fizetés, 120 frt. lótar-
tási díj, 12 rövid öl tűzifa és szabad szállás, van kötve, s szaktudományosan
képzett egyénnel lévén betöltendő; pályázni szándékoztatók ezennel felhivatnak,
miszerint a Kolozsvártt székely erdélyi r. kath. bizottmányhoz intézett, az erdős-
zeti tudományokból kiállított vizsgáról, korukról, egészségi állapotukról,
erköltsi magaviseletükről, és eddigi alkalmazásukról szóló bizonyítványokkal
felszerelt folyamodványukat — ha közhivataloknál szolgálnak; annak útján —
másképp közvetlen, folyó évi júniushó 15-ik napjáig juttassák a nevezett rom-
kath. bizottmányhoz, az ezen nem nyugdíjképes állomásra kinevezendő köte-
les lévén, rendes fizetésével egyenlő biztositékot az uradalomnak adni.

Kelt az erdélyi r. kath. idgl. bizottmánynak Kolozsvártt 1871 april
21-én tartott ülésében.

Gr. Péchy.

(155)

(2-3)

Árlejtési hirdetmény.

A főméltóság m. kir. közmunka- és közlekedési miniszteriumnak 1871. márcz.
21-kén 14-902 — 1870 sz. alatt kelt magas engedélyezési rendelete folytán a héjjas-
falva csikszederai utvonat II-ik szakaszán, u. m. Timafalva felső végétől a décsfalvi
fedelehidig nyúló útrészen többféle építkezések lévén, azok közül jelenleg 6 kö-
1 kis fafelzett hidra, 552 kerékvetőre, 256 f. öl korlátára és egy 1 öl hosszú kis já-
szolgátra, f. évi május 15-én délelőtti 10 órákor, n. Udvarhelyszék közházának
nagytermében nyilvános árlejtés fog tartatni, mire is a vállalkozni kívánók ezennel
meghivatnak.

A 6 áteresze és a kis hidra van engedélyezve anyag- és	
mester-műbérre	2049 frt 94 kr.
Az 552 kerékvetőre engedélyezve anyag- és mester-műbérre	743 frt 95 kr.
A 256 korlátára	461 frt 99 kr.
Az 1 öl hosszú 3' magas kis jászolgátra engedélyezve anyag- és mester-műbérre	8 frt 3 kr.

Összesen: . . . 3263 frt 88 kr.

osztr. értékben.

Azonkívül pedig az udvarhelyszéki közelebb eső közmunkaerőből fog vállalkozó-
nak adatni a fenn megnevezett munkákra segítségül 645 kézi és 207 ígás napszám.
Az ezen építkezésekre vonatkozó tervek — egységi és összesített árjegyzékek —
mint szintén az árlejtési részletes és általános feltételek is, — az árlejtés idejének be-
következtéig megtekinthetők lesznek a sz. udvarhelyi m. kir. mérnöki hivatal irodájá-
ban, a bethlenutczában Kovács Domokos házában a szokott hivatalos órákon, u. m.
delelőtti 9-től 12-ig és délután 3-tól 6-ig.

A vállalkozni kívánók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási összeg-
nek 5% százalékát n. 3263 frt 88 krból, 163 forintot bnatpénzzel letenni, melyet a
vállalkozó az árlejtés végén 7% százalékra tartozik biztositékpénzzel kiegészíteni; a
többi pedig bnatpénzt visszakapja.

A szóbeli árlejtés megkezdéséig elfogadhatnak írásbeli ajánlatok is, ha azok sza-
bályszerűleg szerkesztve s bnatpénzzel fedezve küldetnek be.

Székely-Udvarhelyt, 1871, april. 20-kán.

DANIEL GÁBOR, főkirálybíró.

224. eln. 1871.

(153)

(3-3)

Pályázati hirdetmény.

A kolozsmegyei mérnöki állomás megüritlén, ezen állomásra, mely 600 frt. o. é.
rendes fizetés és a jelen évre 400 frt. pótlékkal van egybekötve, ezennel pályázat
nyitattik. A pályázni kívánók felszólítatnak, hogy mérnöki oklevéllel ellátott kérel-
meiket f. év május hava 25-ig Kolozsmegye főispánjához adják be.

Kolozsvártt, 1871, április-hó 25.

HORVÁTH KÁLMÁN, főjegyző.

NEM HIVATALOS.

(159)

(1-3)

Köhögés-, rekedtség-, torokbajok-, mell-fájdalmak-, nyálkásodásoknál
az orvosi nagy tekintélyek által megkísérlett és ajánlott
orvos:udor **HOFFMANN**

fehér növény-mell-syrupja

kittinó enyhítő-szer.

Üvegenként 2 frt., 1 frt. és 50 kr-ért kapható.

Étvágyhiány-, rossz emésztés-, gyomorgöres- és más altestibajok ellen,
valamint minden aranyeres bantalmaknál kittinó bizonyítványok nyomán dr. med.

Koch általános-gyomor keserüje

mint legjobb házszer ajánlható.

Egy eredeti üveg ára 60 kr.

Valódi hegyes-fenyő-æther.

Legbiztosabb és leghatásosabb természetes gyógyszer: köszvény-, csúsz-,
rheumatismus-, ideggyöngöség keresztífájdalmak és rheumaticus fog-szagga-
tások ellen.

Egy üveggel 40 kr.

Említett szerek Kolozsvártt egyedül **Engel József** gyógyszer-tárában
kaphatók.

(160)

(1-2)

A fogak tisztítására

igen ajánlatos az Anatherin-Szájviz, készíti dr. J. G. POPP, gyakorló fogor-
vos, Bécsben, Stadt, Bognergasse, Nro. 2. E szer minden ilyest folytalmul, miután
semmi az egészségre ártalmas anyagot nem tartalmaz, a fogak odvasodását és a
borkő lerakódását meggátolja, fogfájdalomtól és a száj szagadósától megóv s e
baj kat — ha már bekövetkeztek volna — rövid idő alatt enyhíti és eltávolítja.

Egy üveg ára 1 frt 40 kr. o. ért.

Kapható: Kolozsvártt: Wolff J., Dr. Hincz Gy., Engel J. és Binder gyó-
gyászok és Karváz Gy. B. Hunyadon, Holczler gyógyszer. Tordán: Wolff gyógyszerész. Dézsen: Krémer
Samuel, és Roth gyógyszer. Déván Bosniaki és Gergely és Lengyel. Medgyesen: Folbert gyógyszer. Nagy-
Egyed: Oberth J. gyógyszer. M.-Vásárhelyt: Fogarasi D. Szászvároson: Leonhardt. Szász-Régenben:
Teckendorf, Wagner gyógyszer. Károly-Fehérvárt: C. Zengerl gyógyszer. Traugott és Wachner. Zilahon:
Weiss gyógyszer. Sz.-Somlyon: R. Társas Ign. Böszörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer.
N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Szinyér-Váralján: Gerber gyógyszer. Szebenben: Sill Mih., Müller gyógyszer.
Záhner, Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Segesvárt: Fr. Teutsch J. B. Missbacher-
Besztörcsén: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck: Textoris G. M. N.-Almdson: Beck M. Gy.
Sz. Miklóson: Mikó M. Sz.-Udvarhelyt: Beczai Em. Földvár: Temmer E. Brassóban: J. V. Müller.
gyógyász. Balázsfalván: C. Schiessel gyógyszerész. Károlyfahérvárt: Bíró M. gyógyszerész.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

A sztojkai fürdő megnyitása.

Ns. Belső-Szolnokmegye Magyar-Lápos járásában, M.-Lápostól 1/2 órai
(158) távolságra fekvő (1-3)

sztojkai fürdő

haszonbéra folyó év január hó 1-én letelvén, annak házi kezelése alólt
uradalmi gazdatiszt által fog eszközöltetni a közelebbi évek-
ben. Lapok útján közzétett különböző betegségek u. m.

máj, lép, vese, gyomor, melakoros, bantalmak

meggyógyíthatása a gyógyforrásu viz élvezete és fürdés által éretik el,
mint azt az alóltírtál letett orvosi bizonyítványok is tanusítják.

E jótékony hatásu fürdőintézet kezelési módja az ezt élvezni kívánó
t. cz. közönség igényeinek tökéletesen megfelelő lesz, s tisztaság, olcsó-
ság tekintetében semmi kívánni valót sem fog hagyni.

A fürdőidény alatt az intézet egy állandó orvossal lesz
ellátva.

A fürdőidény május hó 20-kán nyílik meg.

Magyar-Lápos, ápril 6-kán, 1871.

DEMÉNY KÁROLY,

gr. Eszterházy István ur m.-láposi és a hozzátartozó
részjóságok gazdatisztje.

156

2-2

Stöger Béla

magas kormány által szabadalmazott
ének-iskolájában

május elején a kezdők számára új
osztály nyílik. Bővebben értekez-
hetni naponta déli 11—1 óráig
óvár 198 sz. alatti szállásán.

(152)

(2-3)

Karváz Gyula

kereskedésében fölvetetik

2 gyakornok (practicáns.)

Haasenstein és Vogler

hirdetési irodája.

Közvetít minden létező újságba hirdetéseket, nem számít föl sem por-
tót, sem provisiót, hanem csak az eredeti árakat; enged rendelet szerént le-
hető rabattot; szolgáltat minden hirdetésről, külön fölcszólítás nélkül is igazol-
lási példányokat; megtakarít a hirdetőknél mindenemű költsékezt; gon-
doskodik a külföldi lapok igénybevételénél, pontos fordításokról, szolgál
kivánatra készségesen előleges költségvetéssel; szétküldi ingyen és bérment
ve a legújabb és legpontosabb hirdetési árjegyzékeket; kezeskedik minden
esetben a legszigorubb titoktartásról.

Bérlői:

Saját megbízottjai:

a Sweicz, Svéczia,

Norvégia, Dánia és

Hollandia minden

főlapjának.

(150)

nagy kül- és belföldi lapok
nak, p. o. „Wien r Zeitung,”
„Morgenpost,” „Tagblatt,”
„Kikeriki,” „Oekonomist,”
satöbbinek Bécsben. Az In-
dépandance belge- nek Brüs-
selben, a „Hollandische Ilu-
stratie” nak Amsterdamban
sat.

Egyedüli képviselői:

a nagy párisi és a

jele tékenyebb fran-

cia vidéki

lapoknak.

(1-2)

Székhelyei a mindenütt egyelő czégek:

Wien, Neuer-Markt 11., Prag, Graben 27., Hamburg, Lübeck, Berlin, Frank-
furt a. M., Leipzig, Dresden, Chemnitz, Halle a. S., Breslau, Köln, Stuttgart,
München, Nürnberg, Basel, Zürich, St. Gallen, Genf, Lausanne

Ápril 1-én török sorsjegyek, ápril 15-én 1864-diki, május elsején braunschweigiak,
május 15-én magyar sorsjegyek, június 1-én 1864-diki, 1839., török sorsjegyek,
június 1-én meiningeni, aug. 1-én-török, braunschweigi sorsjegyek.

A legjobbat és legajánlatraméltóbbat nyújtja

(107)

Az általunk rendezett

(6-6)

Sorsjegytársaság

A) 52 db. sorsjegyre,

melyek a legnagyobb nyereményekkel és évenként 23 húzással bírnak.

Ez áll a következő sorsjegyekből:

	díjsorsjegyből főnyeremény	250,000, 200,000 forint.
5 db. 100 frtos magyar		
1 db. 1/2 1839-diki Rothschild		300,000, 280,000 forint.
20 db. braunschweigi 20 talléros		80,000, 50,000 tallér.
5 db. 100 frtos 1864-diki		220,000, 200,000 forint.
1 db. 400 frankos török		600,000, 300,000 frank.
20 db. szász-meiningeni		40,000 forint.

tehát majdnem minden hónapra 2-3 húzás esik.

Továbbá rendezünk sorsjegytársaságot:

B) 20 db. 3% 400 frankos török sorsjegyekre évenként 6
húzással főnyeremény 600,000 frank, legkisebb nyerő 40 frank aranyban és 1 db. 1/2
1839-diki Rothschild-sorsjegy.

C) 20 db. 100 frtos magyar díjsorsjegyekre, főnyeremény
250,000 100,000, frt stb. adómentes, havonkénti 6 frtos részletekben.

Az első 6 forintos részlet lefizetésével mindenki, a 20 részvevő mindegyike,
egy részletjegyet kap, melyen mindazon sorsjegyek foglalvák, melyeknek nyerőiből
a reá eső részt megkapja; a részletek letételével neki pedig:

A) 1 db. 50 frtos magyar sorsjegy, 1 braunschweigi, 1 szászmeiningeni és egy
részletjegy az 1839-diki Rothschild sorsjegyről.

B) 1 db. 400 frankos török sorsjegy, kamatai évenként 12 frank aranyban és
egy részletjegy az 1839-ki Rothschild-sorsjegyről.

C) 1 db. 100 frtos magyar díjsorsjegy eredetiben kézbesítettik. —

Mindenki egyenként minden egyes társaságba beléphet —
Húzás jegyzékek minden húzás után ingyen küldetnek. —
Videki megrendelések utánvét mellett pontosan teljesíttetnek.

Magaziner és Sterk

váltóháza Pesten, Deák Ferencz-utca 7-dik szám.

Aug. 15. magyar sorsjegyek, sept. 1-én 1864-diki, okt. 1-én török, nov. 1-én braun-
schweigi, meiningeni, nov. 15-én magyar, decz. 1-én török, 1864-diki, febr. 1-én török,
braunschweigi, febr. 15-én magyar, márczius 1-én 1864-diki, meiningeni sorsjegyek.

Mindennemű sorsjegyek egyenként részletfizetés mellett a legajánlatosabban